

MARCI ANTONII
SABELLI
J. C. MUTILIANENSIS
VARIÆ JURIS

RESOLUTIONES.

*IN QUIBUS QUAMPLURES
Quæstiones Forenses, quotidie occurrentes, perstri-
ctè, & summatim juxta veriores & approbatas Doctorum
sententias, ac præcipue juxta solidissimas Rotæ Ro-
manæ opiniones deciduntur.*

OPUS OMNIBUS JUDICIBUS, ADVOCATIS,
aliisque in Foro versantibus apprimè utile & profuturum;
dum multa cum ad Theoriam, cum ad Praxin necessaria,
& quæ passim usui sunt, habentur.

EDITIO NOVISSIMA, ADDITIONIBVS IN CORPORE,
& novis Resolutionibus locupletata.

Cum dupli Indice, altero Argumentorum, altero vero
Rerum notabilium copiosissimo.

COLONIÆ AGRIPPINÆ,

Sumpt. WILHELMI METTERNICH Bibliop.
M. DCC. VII.

Cum Privilegio Sacra Cesarea Majestatis Speciali.

INDEX

ARGUMENTORUM, ET MATERIARUM,

Quæ in hisce Resolutionibus continentur.

ARGUMENTUM I.

Conduktor non solvens pensionem qualiter possit expelli, quando dicatur tacite reconducisse, vel non: quoisque tenetur solvere pensionem. Scriptura quando dicarur de substantia contractus, aliquo de remissione pensionis, & susceptione causis fortuitis.

ARGUMENTUM II.

Filiu tam masculi quam feminæ qualiter succedantem, & quid in privigno: & qualiter fratres, & sorores incerte, vel unâ cum partem de jure communi, quam acentio Secundo Florentino: & quando Statutum civitatis dominantis sit (erandum, cum alijs notabilibus ad intelligentiam statutorum, excludentium feminas propter masculos.

ARGUMENTUM III.

Salvianum an comperat fideicommissario: quid operetur inventarium: quæ requisita contingere debet: quibus privilegiis gaudet luxes beneficiatus, & an, & quando conveniri possit intratempus conficiendi inventarium.

ARGUMENTUM IV.

An mulier possit esse Tutor, & quæ servare debet: an repeatat donem ante conditionem rationis: an adeundo hereditatem sibi, vel filius possessionem acquirat, & transundo ad secunda vox obligantur bona secundi viri pro debito tutelari. Clericus an possit esse Tutor? quæ requiruntur in alienatione rerum minoris. Remedium (polii quibus, contra quos, & quando datur, an admittat appellationem, & qualiter fructus debeantur.

ARGUMENTUM V.

Salvianum competat donatario absenti ante testificatum; Donatio revocata quoad primum an debeatur subtilitate, non intinuata in qua summa sustinetur; quid stante juramento, & diuturnitate temporis; an possit quandomcumque insinuari, inter patrem, & filium quando valeat; omnium bonorum sustinetur quodipotentia, & quando dicatur simulacra.

ARGUMENTUM VI.

Litigans ut sibi pareret actionem de evictione, & sic stante justâ causa an patiarur immisionem pro expensis, quid stante Statuto, quod victus victori in expensis condamnetur, & an sententia nulla, translatæ in judicatum.

ARGUMENTUM VII.

Servitus discontinua qualiter prescribatur, quæ requirat prescriptio statutaria, & an procedat
Sabelli Refol.

in bonis emphyteuticis Ecclesie. Confessio qualificata potest scindi, & venditor an potest emptori. Ostium, vel fenestra an, & quando fieri possit in proprio pariete versus fundum vicini.

ARGUMENTUM VIII.

Manutentio suspendit petitorium, an detur ex possessione civili, vel naturali, vel vigore constituti, & an uxori. Agens pro iure celo repellitur. Soror, quæ renuncia vie fratri, an sibi, vel ei acquirat legatum, vel donationem postea sibi factam. Uxor an presumatur acquisitio ex bonis viri; an possit petere dorem aut redditam rationem tutelæ. Simplex scriptura patris qualiter habeat vim testamenti inter liberos, & alia plura.

ARGUMENTUM IX.

Rixa sequuta inter laicos in loco sacro ad quem spectet cognitio; & quando possit delinquens duplice pena puniri, & an abolitus in foro Seculari; & quid si fuerit condigne punitus.

ARGUMENTUM X.

Uxor an mortuo viro sit manutendenda pro debitis, & legato non compensabili. Habitatio domus intelligitur de terra. Legatum in obijum quæ continet, & quando sit perpetuum. Uxor quando non presumatur acquisitio ex bonis viri, & à quo habere debet vestes lugubres.

ARGUMENTUM XI.

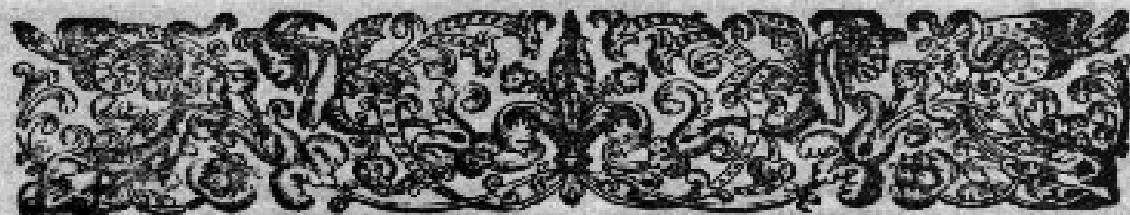
Liber an probet pro scribente, præcipue circa traditionem, & qualiter exceptio rei non traducit semper obliter agenti.

ARGUMENTUM XII.

Iudiccs omnes, & periti qualiter, & ex quibus causis possint allegaci suspecti. Quomodo i cetero debeat iudex in electione peritiorum, & quæ ipi servare debeat in relatione.

ARGUMENTUM XIII.

Fructus pendentes tempore mortis emphyteutæ, vassalli, emptoris ad vitam, & in fundibus, an spectent ad dominum, & pro rara temporis dividantur cum hereditibus defuncti: quid in retractu, in Reducto beneficio, in simplici empore, in usufructuário, & an faltem sint restituendæ expensis feminis, & culturae.

ADSIT PRINCIPIIS VIRGO B E A T A M E I S.

ARGUMENTUM.

Conductor non solvens pensionem qualiter possit expelli quando dicatur tacitè reconduxit, vel non, quousque teneatur solvere pensionem. Scriptura quando dicatur de tubititia contractus, aliquia de remissione pensionis, & fulceptione casus fortuiti.

S U M M A R I U M.

- 1 **C**onductor non solvens pensionem cedit à commendo contractus, & potest expelli.
- 2 **C**onductor expulsus culpa sua teneatur ad pensionem pro resto tempore.
- 3 **C**onductor finis tempore perseverans in re conductus dicatur tacitè reconduxit.
- 4 **P**recipui quando non per pacos dies, sed congruus tempore perseveravit.
- 5 **R**econductio tacita conseretur facta cum eadem pensione.
- 6 **C**onductor qui finis tempore vult recedere, debet noscere domini.
- 7 **D**ominus patet finis tempore quando non re conductorum prediis urbani expellere, sicut in predictis rufis, in quo reserat praefare patientiam per aliud annum.
- 8 **C**onductor tenetur ad pensionem, donec restituat rem in predictis finibus breviter.
- 9 **C**onductor proprii modis a sua re potest expelli.
- 10 **C**onductor teneatur ad pensionem, donec restituat rem conductam.
- 11 **E**s non dicunt restituere, cum derrierae a restituente.
- 12 **R**econductio causa requirit similitudinem confessus etimique partis.
- 13 **R**econductio causa non procedit in urbanis, sed campanis in rufis predictis.
- 14 **A**bolendus auctor predictarum rufis, vel urbana.
- 15 **R**econductio causa non procedit, quando locatio fuit absens.
- 16 **P**rouit non inducitur summa promissione de restituendo rem finito tempore, & plaus generali resonansque.
- 17 **R**econductio causa intelligitur pro uno anno tantum.
- 18 **R**econductio causa non procedit, quando locatio fuit contra illas in scriptis, & quomodo istud intelligatur.
- 19 **S**criptura quando sit de substantia contractus, vel ad fiduciam probationem.
- 20 **S**criptura dubio dicatur ad probandum, & non de substantia.
- 21 **C**onductor molendini ante ante destructione viae habet remissionem pensionis.
- 22 **C**ausa fortuita quando venientia ex generali promissione, & quales veriantur.
- 23 **S**uscipiens in se rafas fortuitas non teneatur de insolite.
- 24 **N**ec de illis qui ex culpa partis, vel facto Principes essent.
- 25 **F**actum Principis non excusat quando sunt praevisiones.

C A P U T I.

Conductores non solvens pensionem tempore conservo effici locutorem nullum & invalidum, cedit à commendo contractus, justam sententia, & potest annus tempus expelli, ita ut non admittantur pugnare insufficij iuris-

mener, Mohed. decif. 1. de loc. & conduct. Magda. decr. Loc. 15. n. 5. Gratian. decept. forens. cap. 19. n. 7. & seqq. Lib. 5. cap. 5. 15. Person. Anna. decif. 1. Fort. 15. num. 1. Cancer. maria, refuter, pars. 1. cap. 1. n. 2. num. 7. & seq. 2. Et si ex hac causa non solutionis pensionis expellatur, & sic proprii culpam suam reteretur nihilominus solvere pro toto tempore conductus. Secundum Paul. de Cœl. in l. dicitur factio. in fine. ff. de off. Agst. ubi clavis Ioh. numer. 35. & seq. & Alexand. numer. 12. quia vide.

Si autem conductor perseveravit in re conducta post finis tempus, prout casu nostro, ex retentione clavium, & alioquin instrumentorum vel molendini, non est dubium quod teneat solvere pensionem, cum ex hujusmodi persistencia, & actione habeat subiectus ad dubitata reconductio. Et hoc causa, ut in l. dicitur quatenus, que impetrat decr. & conduct. ubi glo. & D. Faber. in suo Cod. lib. 4. n. 2. Rub. de loc. & conduct. decr. 4. 1. in princ. & decr. 4. 2. n. 2. Barz. decr. 5. 2. n. 7. Ricc. in prax. bar. Ecclesiast. decr. 9. 1. n. 1. Cancer. d. cap. 14. n. 5. & seq. ubi n. 6. 9. ut hoc verum est in retentione termini mobilium conductarum.

Quod præcipue procedit, quando conductor non per modicum tempus, & pacos dies perit in re conducta post finitum conditioinem, sed per congruum tempus perficit, ut notari potest alios Cancer. d. cap. 14. numer. 1. & vers. predicta ratione. Barz. d. decr. 5. 2. n. 2. & Cancer. d. cap. 14. numer. 6. 3. Et procedere tripartite Roi. Ricc. d. decr. 10. numer. 2. & 3. Afflict. decr. 36. 5. numer. 10. ubi Util. numer. 1. 3.

Conductor enim, qui finis tempore conductus non vult teneri ulterius ad pensionem, debet denunciare domino se velle recedere à domo conductra, alii tenent solvere dicens notificat, præc. pte quando agitur de re, quæ difficulter locari soleat, & si quando ex talis recessione dominus efficit diem non aliquem palliurus, daf. in lib. 5. cap. 5. 1. & 2. numer. 1. & 3. de verb. obligat. Menach. cons. 146. numer. 3. 2. etiam illius per Gratian. decept. 3. 4. numer. 2. & seq. Et late Mantic. de loc. & conduct. 1. 2. & 3. lib. 1. rur. 13. numer. 2. & per tot. Uril. ad Afflict. decr. 36. 3. numer. 3. Quoniam dominus finis tempore potest quandocumque alium expellere, quando summis in predictis urbanis, iecus sententia rufis, quia tunc teneat pacemate patientiam per aliud annum, ex quo frante perseverancia in predictis rufis, in urbanis vero singulis diebus fratris habitanter percepiantur, & ideo conductores, posse inhabitarie, reconducti se videtur, & tunc nra. l. dicitur quatenus, & predicta g. loc. ubi Barz. in sum. Afflict. decr. 36. 3. n. 12. Præc. Papp. libel. ad ficti predictar. glof. 1. n. 3. Gratian. decept. 3. 4. numer. 13. lat. Mantic. loc. cit. & splend. & pulchre more lat. Mantic. Medic. decr. 5. Senn. examina. pp. numer. 1. 9.

GUIDI ANTONII
SABELLI
I. U. D. FLORENTINI
Sacræ, atque Illma D. Stephani Religionis Equitis,
INDEX GENERALIS,
seu Clavis totius

S U M M Æ S A B E L L Æ ,
QUA MATERIÆ OMNES , TAM SUMMÆ,
quàm Resolutionum, necnon Praxis Criminalis , ac Novissimarum
Additionum , quæ in Voluminibus Colonensis Impressionis continen-
tur , facile aperiuntur.
*CUM INDICULO VERBORUM, SUB
Quibus prædictæ Materiæ dispositæ habentur, ad ma-
ximum Judicum, Advocatorum, ceterorumque Jurisprudentiæ Pro-
fessorum commodum , ac utilitatem.*

COLONIAE
Sumpt. WILHELMI METTERNICH Bibliop.
Sub Signo Gryphi. ANNO M. DCCVIL

Cusa Privilegio Sacre Cæsarea Majestatis,

INDEX

VERBORUM OMNIUM,

Etiam extrà §§, sub quibus collocantur materiæ totius Sum-
mix, Resolutionum, & novissimarum Additionum.

A

Abbas, Abbatis, Abbatissæ.

Aberrans.

Abrafo.

Abfencia.

Abſolutor.

Academia.

Accessorium.

Acculatio.

Accusatio.

Acquista.

Acta.

Actio.

Actus.

Additio.

Administrat.

Admissio ad novas.

Adulterium.

Advocatus.

Aer.

Affectus.

Affinitas.

Aggeres.

Aggressio.

Aggressus.

Agnatio.

Agricultura.

Alchimia.

Alienatio.

Aliementa.

Allegorio.

Alluvio.

Alaria.

Ambafatores.

Ambitus.

Amicitia.

Amphito.

Amor.

Antian.

Anima.

Animilia.

Animus.

Annona.

Animalia.

Annus.

Antiquitas.

Appellus.

Appellans.

Appellativa significatio.

Apostata.

Apostilla.

Approbatio.

Aqua.

Aqueductus.

Arbitri.

Arbitrarius.

Abutimus.

Arbor.

Archibulsa, &c.

Archivium.

Argentum.

Argumentum.

Arma, vel insignia.

Arma ad ostendendum.

Artha.

Articuli.

Artifices.

Assidui.

Aſſurario.

Aſſurans.

Aſſendentes.

Aſſertio.

Aſſigazia.

INDEX GENERALIS,

SEU CLAVIS, ET REPERTORIUM

Summæ, Resolutionum, Praxis Criminalis, & Novissimarum Additionum

M. ANTONII SABELLI;

A U C T O R E

EQUITE GUIDO ANTONIO SABELLO J. C.

cjus Filio amantissimo.

*Primus numerus Tomum, Secundus §. Tertius numerum
marginalem denotat.*

ABBAS, ABBATISSA.

Abbas est nomen solitum in Ecclesiis; potest corrige-
re Monachos circa Regulam, non dedicatis commun-
nitatis, & contrariis, quoniam cogitatio fratres ad E-
piscopum, t. a. §. i. n. 2.
Huius est status honoris, & dignitatis, sed non of-
ficii, quos præcedat in Ecclesia, processu, officio, & extra, ibid.

Abbatas us facilius sub baldachino, ibid.

Abbatas ali si clausi, ab Regulare, t. a. §. i. n. 2.

De Abbatu Monasteri Gallicana, ibid.

Abbatas possunt confesse ordinis monastice Regularebus sibi subje-
ctis, Secundum alii, & alia, n. a. §. i. 2. 3.

Abbatas quando possunt ostendere intendit, dare Universa dimissione,
vistare, dispensare, confesse beneficia, interponere suffragiorum,
& alia, t. a. §. i. 2. 3.

Abbatas an possunt debet esse Monachos ab extemminationibus
coram voce respondeat, alij possunt, t. a. §. i. 2. 1.

Non possunt sibi trigeri Ordinarii in anno pro Misericordia, ibid.

Abbatas, & Abbatissæ non possunt compromittere, nec transfigere
de rebus Ecclesiæ sine falcis & clementibus, quid & sine redditus
ad jactum, & alii, t. a. §. i. 2. 4.

An possunt hereditatem agere, vel repudicare inchoato Monacho, cui
est delectus, ibid.

Abbatas possunt permutare, quod Monachus possidet ad tempus,
quoniam, & alii, t. a. §. i. 2. 5.

Abbatas & Abbatissæ ab Episcopo consecrandi, & benedicendi,
sunt Monachos, & fratres, t. a. §. i. 2. 6.

Abbatas non possunt tenere officium pro suo Monasterio, aliquibus
causis exceptis, t. a. §. i. 2. 7.

Abbatas, & Monachus non possunt esse patrini in baptismis sub pec-
cato, & quantitate, si de tacto sit, efficiuntur uti patrini, t. a.
& §. i. 2. 8.

Abbatas possunt agere sine consensu confratrum, præterquam in ap-
palo, ac idem citari pro Monasterio, t. a. §. i. 2. 9.

Abbatas sunt superintendunt obediencia Monachorum, possunt il-
los removere ad Monasterium, ut possint novos adiungere sine
consensu Confratrum, & clausi, t. a. §. i. 2. 10.

Abbatas possunt removere Priorum maxime, etiam sine causa, &
ex quibus possunt ipsi Abbatess removeri, t. a. §. i. 2. 11.

Abbatas quævis possunt elegere Monachum in corrigibulum inhibi-
to concilio, & Coenobio, & in possunt de pœna excommunicare, &
banire sive Monachos, ibid.

Abbatas quævis tenentur de pœnitate prestatre alimenta, & circa
expensis Monacho colligant, t. a. §. i. 2. 12.

Abbatissæ quo summa fuit, gende, auerillier eleborantur in
conscience officium dimicere, & quantum daret eis officium,
t. a. §. i. 2. 13.

Episcopus cum sua Vicaria, vel ales ab ipsi assumpti in electores
Abbatissæ potest recte Monialium orientis velut, ibid.

Abbatissæ non possunt pacisci de vero intercessione, donec nos Monialis
lokatrice sit.

Abbatissæ debent esse virgines, prescelix, & de aliis requisitis remi-
tive, t. a. §. i. 2. 14.

Abbatissæ an possunt esse illigittime sine dispensatione, & de aliis
requisitis in Ecclesiis minoribus, & officiis, ibid.

Abbatissæ nullius esse electio, an hec sententiam incorpoream. Re-
ligiant, & alia remissive, t. a. §. i. 2. 15.

Abbatissæ possunt possimere Conventum, & qualiter, nec
possunt acceptare profecionem Novitii, ibid.

Abbatissæ quævis habent capaces de usi vitudini monasteriabitibz sub-
jecta, etiam privative quo ad Episcopum: & se possint, &
concentur mandante, vel depunere Vicarium pœnatum, &
annuvi in Ecclesiis, vel beneficio curato ejus Monasterio uni-
tus, t. a. §. i. 2. 16.

Abbas, Index Generalis.

Abbatas ex quo dicuntur habere jus resicandi Monasterio, & quan-
do ex privilegio habeant jus cognoscendi de causis criminalibus
t. a. §. i. 2. 17.

Abbatas multorum recipienda sine confessu Monasteri, non possunt
obligare Monasterium, nisi probent mandatum necessitatem, seu
veritatem in illius utilitate, t. a. §. i. 2. 18.

Abbatas non possunt alienare bona Monasteri ab absque evidenti
evidenti, vel utilitate, etiam habent beneficium Appellati-
cum, ibid.

Abbatas, vel Priori Regulationum non possunt obligare bonis, nec
redditis Monasteri sine iuramento Capitali, & necessitate, ibid.

Abbatas ac, & quando probantur fratre de confessu Monasteri
ibidem.

Abbatas possunt etiam sibi hereditatem, legatum, & donationem
renunciare, & in hoc Monasterio prejudicare, ibid.

Abbatas ante annos tredecim in ead Synodus, t. a. §. i. 2. 19.

Abbatas, & Episcopi non possunt remittere injurias sine Ecclesiis,
vel Monasteriis illius sine confessu Capitulo, & quid ferendum
debet, vel alia offensa Monachii, t. a. §. i. 2. 20.

Pro Monachis rapta, & sum proposita & quibus de habendo remissive,
ibidem.

Abbatas, & huiusmodi non possunt, vel tenentur cavere de non of-
fendendo pro suis Iusticiis, ibid.

Abbatæ quævis habent eligendæ, confirmandæ, benedicendæ, qua-
to tempore durare possunt, de illarum potestate, & aliis pluribus
necessilibus remissive, t. a. §. i. 2. 21.

Abbatas, & alij Prelatis Episcopalius sibi quævis sic accipenter, de
Ecclesiis dignis, & eligendæ, & annis servitiis, t. a. §. i. 2. 22.

Abbatas quam possiditatem, & potestiam habent circa Sacra-
menta, t. a. §. i. 2. 23.

Abbatas can possunt celebrare Capitulo, & diuinæ Conclavia, fave-
re Officiis, & omniis ritibus, & dispensare circa Regulam in fide
Monasteri, & oblatione Confessio, t. a. §. i. 2. 24.

Multæ Abbatas & Abbatissæ remissive, t. a. §. i. 2. 25.

Abbatissæ omnibus sine legitima causa fumere solitam benedictio-
nem qualiter in eis possum peradventis, t. a. §. i. 2. 26.

Abbatæ quævis possunt praesidere in vicinis sancte obediencie,
& an capaces habent prædictam Ecclesiasticam, & dia-
conaliam, t. a. §. i. 2. 27.

Abbatæ loco quando fit Episcopus, & postea Monachos punis-
tare, t. a. §. i. 2. 28.

Abbatæ in quibus paucis Monachos, t. a. §. i. 2. 29.

Abbatissæ quævis possunt renunciar puribus ingredi, tom p. M. §.
29. missio.

Abbatas an redditus posse pro offensa Monachii, t. a. §. i. 2. 30.

A B L A T I V U S.

Ablatius enim significat tempus impeditum, & non requirit im-
perio voluntatis, t. a. §. i. 2. 31.

Ablatius absolute importat conditionem, & inducit formam,
t. a. §. i. 2. 32.

Ablatius ablatius facit conditionem repressam, t. a. §. i. 2. 33.

Ablatius ablatius in contractibus importat conditionem, & non
modum, & deterius, ne comparsa actio, t. a. §. i. 2. 34.

Ablatius in refutis, & ultimis voluntatibus importat condicione-
mētū, ibid.

Ablatius ablatius regulatior facit conditionem propriam de fu-
turo, nō reprobet objecta materialia, t. a. §. i. 2. 35.

Ablatius ablatius res stat conditionaliter, sed causatibz, ibid.

Ablatius ablatius res pœnae importat conditionem, &
peccatum impuniti silpolitum, t. a. §. i. 2. 36.

Ablatius solo uenit substantiis, latit substantiam re-
futare in sua singularitate, nō reprobet mens tollatur, t. a.
§. i. 2. 37.

Ablatius ablatius non probat suam ablatiōnem, sed intelligit ap-
plicare in consequian tonificationis, t. a. §. i. 2. 38.

Abla-